به نام خدایی که خود، شاعر است			
سؤالات آزمون شبه نهایی درس: فارسی (۳)	پایهٔ تحصیلی: دوازدهم	رشتهٔ تحصیلی: کلّیهٔ رشته‌ها	تاریخ امتحان: ۲۱ / ۲ / ۱۴۰۵
نام و نام خانوادگی:	ادارهٔ کلّ آموزش و پرورش استان کرمانشاه		تعداد سؤال: ۳۶
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	**سرفصل آزمون: درس ستایش تا پایان درس نیایش (کلّ کتاب)**		تعداد صفحه: ۴

ردیف	سؤالات صفحهٔ اوّل	بارم
	قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه، املای واژه و دستور	
۱	معادل معنایی « خوش اندام » و « گرفتاری » را از میان واژگان زیر انتخاب کنید. « جسیم ـ نسیم ـ قسیم ـ محظوظ ـ محظور ـ وسیم ـ کتل ـ کلک »	۰/۵
۲	کاربرد درست معنایی واژهٔ « ساخت » را در عبارت‌های زیر، بررسی کنید. الف) به مناسبت صحبت از سیزده عید بنا کرد به خواندن قصیده‌ای که می‌گفت همین دیروز ساخته است. ب) علاوه بر آن یک «پانوراما» در اینجا ساخته شده که از شاهکارهای هنری است.	۰/۵
۳	املای درست هر واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) دشمن با استقرار (سلاح‌های / صلاح‌های) زیادی قلّه را در دست داشت. ب) سیاوش چنین گفت کای شهریار | که دوزخ مرا زین سخن گشت (خوار / خار)	۰/۵
۴	در هر یک از موارد زیر، یک خطای املایی وجود دارد؛ درست آن را بنویسید. الف) جامه ای کاو نشود غرقه به خون بحر وطن. ب) طفره می‌رفتید ولی اسرارهای من که بوی التماس می‌داد، عاقبت شما را متقاعد کرد.	۰/۵
۵	در میان گروه‌واژه‌های زیر، دو واژه، غلط املایی دارند؛ صورت صحیح آن‌ها را بنویسید. « مواضع ـ عن غریب ـ فراق و هجران ـ بیاندازد ـ کمند شست خم ـ کهر و کرند »	۰/۵
۶	در متن زیر املای واژهٔ غلط، به صورت ..... صحیح است. « یکی از مردان معمّر دهکده از پس عینک ستبر خویش به کتاب می‌نگریست، با کودکان هم‌آواز گشته بود که از شنیدن آن بر ما حالتی غریب دست می‌داد؛ در این اثنا وقت به آخر آمد و معلّم با رنگ پریده از جای برخواست، تا آن روز وی در نظرم چنان پر مهابت و با عظمت جلوه نکرده بود. »	۰/۲۵
۷	از میان واژگان زیر، املای کدام واژه، به هر دو شکل صحیح نیست؟ الف) جناق / جناغ ☐ ب) باقلوا / باقلبا ☐ پ) محظور / محذور ☐ ت) غرامت / قرامت ☐	۰/۲۵
۸	در همهٔ گزینه‌های زیر، واژه‌ای وجود دارد که دارای « هم‌آوا » باشد؛ به‌جز گزینهٔ ..... . الف) سواحل شرقی مدیترانه از زیباترین نواحی عالم است ☐ ب) و نگاهش مثل خنجر بود ☐ پ) که من راست گویم به گفتار خویش ☐ ت) خواه روز جنگ و خورده بهر کین سوگند ☐	۰/۲۵
۹	در هر یک از موارد زیر، نوع حذف را بنویسید. الف) بنده همان به که زتقصیر خویش ب) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست	۰/۵
۱۰	در هر یک از موارد زیر، ترکیب‌های خواسته‌شده را مشخّص کنید. (هر ترکیب، یک مورد) الف) درنیابد حال پخته هیچ خام (اضافی) ب) داد دل مردم خردمند (وصفی)	۰/۵
۱۱	در عبارت زیر، کدام واژه « وابستهٔ وابسته » است؟ نوع آن را مشخّص کنید. «مصطفی قدّ دراز را روی صندلی جا داد و خواست جویده‌جویده از این محبّت هرگز ندیده سپاسگزاری کند.»	۰/۵
	ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ دوّم	

ردیف	سؤالات صفحهٔ دوّم	بارم

www.Kanoon.ir

۱۲	از میان الگوهای داده شده برای جملات زیر، الگوی مناسب بیابید. (یک الگو اضافه است) ||||| « ۱: نهاد + مفعول + مسند + فعل » ||||| « ۲: نهاد + مفعول + متمم + فعل » ||||| « ۳: نهاد + مسند + فعل » ||||| الف) بنواخت ز خشم بر فلک مشت ب) از آن پس که خواند مرا شهریار؟	۰/۵
۱۳	نقش دستوری واژگان مشخّص‌شده را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) برخیز با گل بخوانیم اینک بهار من و تو (مضاف‌الیه / مسند) ب) ما پرندگان را نیز پیشوا و شهریاری است. من او را می‌شناسم. نامش سیمرغ است. (معطوف / مسند)	۰/۵
۱۴	در بیت زیر، رکن دستوری جملهٔ چندم حذف شده است؟ آن رکن، چه نقش دستوری دارد؟ « با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است | ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت »	۰/۵
۱۵	هر یک از افعال مشخّص‌شده را از نظر « کاربرد معنایی » بررسی کنید. الف) روزگارش برد و روزش دیر شد ب) گفت: والی از کجا در خانهٔ خمّار نیست پ) اگر کوه آتش بود بِسپَرم	۰/۷۵
	قلمرو ادبی (۵ نمره) حفظ شعر، تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی	
۱۶	مصراع دیگر بیت داده شده را انتخاب کنید. از دوردست می‌رسد آیا کدام پیک؟ ..... الف) ای روضهٔ مجسّمِ گودالِ قتلگاه ☐ ب) ای مسلمِ شرف، به کجا می‌کنی نگاه؟ ☐	۰/۲۵
۱۷	مصراع نخست کدام بیت، نادرست است؟ الف) خورشیدبی‌حفاظ نشسته‌به‌روی‌خاک ؟ یا ماه بی‌ملاحظه افتاده بین راه؟ ☐ ب) حسن شهادت ازهمه حسنی فراتر است خورشید رفته است سر شب سراغِ ماه ☐	۰/۲۵
۱۸	بیت زیر را به شکل درست، کامل کنید. به‌هرمجلس‌به‌هرزندان‌به‌هرشادی‌به‌هرماتم	۰/۵
۱۹	ملک‌الشّعرای بهار، قصیدهٔ دماوندیه را در سال ..... سرود.	۰/۲۵
۲۰	« ماث» تخلّص شاعری کدام شاعر دورهٔ معاصر است؟	۰/۲۵
۲۱	نام پدیدآورندهٔ هر یک از آثار زیر را بنویسید. الف) تیرانا ب) غزلواره‌ها	۰/۵
۲۲	در عبارت زیر، گروه اسمی مشخّص‌شده، آرایه‌های استعاره و ..... را پدید آورده است. «گرم تماشا و غرق در این دریای سبز معلّقی بودم که بر آن مرغان الماس‌پَر، تک تک از غیب سر می‌زنند.»	۰/۲۵
۲۳	با توجّه به ابیات زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید: نی، حریف هر که از یاری بُرید پرده‌هایش پرده‌های ما درید همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟ محرم این هوش جز بی‌هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست الف) نقش دستوری زبان در بیت سوم چیست؟ ب) کدام یک از ابیات بالا، «اسلوب معادله» و کدام یک «متناقض‌نما» دارد؟ پ) «جناس همسان» به کار رفته در بیت اوّل را توضیح دهید.	۱/۲۵

ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ سوّم

www-kanoon-ir

ردیف	سؤالات صفحهٔ سوّم	بارم
۲۴	آرایهٔ ادبی مناسب هر مورد را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) عشق بر یک فرش بنشاند گا و شاه را | سیل، یکسان می‌کند پست وبلند راه را(حسن تعلیل / اسلوب معادله) ب) عشق من، خندهٔ تو | در تاریک‌ترین لحظه‌ها می‌شکفد (تشبیه / حس‌آمیزی) پ) ز نیرنگ هوا و از فریب آز خاقانی | دلت خُلد است خالی‌ساز از طاووس و شیطانش (تلمیح / تضمین)	۰/۷۵
۲۵	با توجّه به عبارت « گفت: به خاطر داشتم که چون به درختِ گل رسم، دامنی پُر کنم هدیهٔ اصحاب را. چون برسیدم، بوی گُلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت! »، به پرسش‌های زیر، پاسخ دهید: الف) قسمت مشخّص‌شده چه آرایه‌ای دارد و مفهوم آن چیست؟ ب) مفهوم «کنایی» جملهٔ پایانی را بنویسید.	۰/۷۵
	قلمرو فکری (۸ نمره) درک مطلب، معنی نظم و معنی نثر	
۲۶	مصداق واژهٔ مشخّص‌شدهٔ «ای مادرِ سر سپید، بشنو | این پندِ سیاه‌بخت فرزند» در کدام بیت تکرار شده‌است؟ الف) پنهان مکن آتش درون را زین سوخته‌جان، شنو یکی پند ☐ ب) شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته میپسند ☐	۰/۲۵
۲۷	مفهوم مشترک بیت و عبارت زیر را بنویسید. الف) می‌تواند حلقه بر در زد حریم حُسن را | در رگ جان، هرکه را چون زلف، پیچ و تاب هست ب) به حُسن دشوار می‌توان رسیدن، زیرا که وصول به حُسن ممکن نشود، الّا به واسطهٔ عشق.	۰/۵
۲۸	از میان مفاهیم داده شده برای موارد زیر، مفهوم مناسب بیابید. (یک مفهوم اضافه است) « ۱: از ماست که بر ماست » /// « ۲: از چاله در آمدن و به چاه افتادن » /// « ۳: از عرش به فرش آمدن » الف) از بیم عقرب جرّارهٔ دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیهٔ حکومت سرهنگ‌ها پناه ببرد. ب) گلّهٔ ما را گِله از گرگ نیست | کاین همه بیداد شبان می‌کند	۰/۵
۲۹	با توجّه به عبارت زیر، منظور از « معاملت » کدام واژه‌های داخل متن است؟(ذکر یک واژه کافی است) منظور از کدام واژه در عبارت زیر«خودمانی شدن» است؟ « یکی از صاحب‌دلان سر به جَیبِ مراقبت فرو برده بود و در بحرِ مکاشفت مستغرق شده؛ آن‌گه که از این معاملت بازآمد، یکی از یاران به طریقِ انبساط گفت: از این بوستان که بودی، ما را چه تحفه کرامت کردی؟ »	۰/۵
۳۰	در مصراع « درنیابد حال پخته هیچ خام » منظور از « خام » چیست؟	۰/۲۵
۳۱	بیت «صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب | تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند» به کدام مَثَل، نزدیک است؟ الف) کلوخ‌انداز را پاداش سنگ است ☐ ب) نابرده رنج گنج میسّر نمی‌شود ☐	۰/۲۵
۳۲	مفهوم عبارت مشخّص‌شدهٔ زیر را بنویسید. « پس از عزیمت رضاشاه ــ که قبلاً رضاخان بود و بعداً هم رضاخان شد ــ تبعیدی‌ها به ایل و عشیره بازگشتند. »	۰/۵
۳۳	با توجّه به ابیات زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید: نکند جورپیشه، سلطانی که نیاید ز گرگ چوپانی پادشاهی که طرح ظلم افکند پای دیوار مُلک خویش بکند الف) کدام یک از ابیات بالا، « تمثیل » دارد؟ ب) مفهوم قسمت مشخّص‌شده را بنویسید. پ) یک مفهوم مشترک برای ابیات بالا بنویسید.	۰/۷۵

ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ چهارم

www.kanoon.ir

ردیف	سؤالات صفحهٔ چهارم	بارم
۳۴	مراتب وصول به حُسن از نظر سهروردی عبارت‌اند از « معرفت » ، « محبّت » و « ..... »	۰/۲۵
۳۵	منظور از واژهٔ « تو » در بیت زیر، کیست؟ « ترسم تو را ببینند و شرمندگی کِشد یوسف، بگو که هیچ نیاید برون ز چاه »	۰/۲۵
۳۶	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید. ب) هیون آرد از دشت، صد کاروان. پ) آفتاب، چشمهایتان را می‌زد، برای همین دستتان را حمایل کرده بودید. ت) خندهٔ تو	برای دستان من،	شمشیری است آخته ث) عشق، به همه جایی مأوا نکند و به هر دیده، روی ننماید. ج) این شهادت را یک نویسندهٔ اهل رومانی داده که عطر الهام را در فضای اسرارآمیز آن استشمام کرده است. چ) بعد از این وادیّ استغنا بُوَد	نه درو دعویّ و نه معنا بود	۴

شادی، رادی و آزادی شما را آرزومندم	جمع بارم: ۲۰ نمره